

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 474

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων /ΑΚΕ
Αθήνα

ΚΟΙΝ. : 1.Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
2. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
m_theohari@mnec.gr

ΘΕΜΑ: Ενδελεχής έρευνα και καταλογισμός ευθυνών για το εργατικό δυστύχημα στο εργοστάσιο της εταιρείας ΕΛΤΕΚ (Ελληνική Τεχνολογία Εκρηκτικών), στα Γρεβενά. Μέτρα για την υγεία και ασφάλεια εργαζομένων στους χώρους εργασίας.

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.4153/167/22-3-2022 Ερώτηση/ΑΚΕ.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. κ. Γ.Μουλκιώτη, Γ.Καμίνη, Γ.Αρβανιτίδη, Α.Αντωνίου, Γ.Φραγγίδη, Ε.Λιακούλη, Κ.Σκανδαλίδη, Ν.Γιαννακοπούλου, Ιλχάν Αχμέτ, Χ.Γκόκα, Χ.Καστανίδη, Β.Κεγκερόγλου, Χ.Κεφαλίδου, Ο.Κωνσταντινόπουλο, Δ.Κωνσταντόπουλο, Α.Λοβέρδο, Μπουρχάν Μπαράν, Δ.Μπιάγκη, Γ.Παπανδρέου και Α.Πουλά, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων αποδίδει μεγάλη σημασία στα θέματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, αναπτύσσοντας μέσω των αρμοδίων υπηρεσιών του δράσεις τόσο σε νομοθετικό όσο και σε ελεγκτικό επίπεδο.

Οι διατάξεις του Κώδικα Νόμων για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία (Κ.Ν.Υ.Α.Ε.) που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.3850/2010 (84 Α') εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα και για το σύνολο των εργαζομένων που απασχολούνται από έναν εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και μαθητευόμενων. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του ΚΝΥΑΕ, ο εργοδότης υποχρεούται να εξασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και να λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια των τρίτων (αρχή ευθύνης του εργοδότη), ενώ οφείλει επίσης να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους.

Σημειώνεται επίσης, ότι οι βιομηχανίες παραγωγής εκρηκτικών υλών υπάγονται μεν στο γενικό νομοθετικό πλαίσιο για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία, δηλαδή στις διατάξεις του ν. 3850/2010, πλην όμως οι προδιαγραφές ασφάλειας των εγκαταστάσεών τους καθορίζονται από ειδική νομοθεσία, και συγκεκριμένα με την αριθ. 3329/21.02.1989 ΚΥΑ (132 Β'),όπως ισχύει, ο έλεγχος εφαρμογής της οποίας αποτελεί αρμοδιότητα υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή/και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Επιπλέον, οι ως άνω εγκαταστάσεις εμπίπτουν και στις διατάξεις της Κοινοτικής Οδηγίας SEVESO III για την αποφυγή ατυχημάτων μεγάλης έκτασης, η οποία κυρώθηκε με την αριθ. 172058/17.2.2016 ΚΥΑ (354 Β') και υπόκεινται σε περιοδικές ή έκτακτες επιθεωρήσεις από κλιμάκια που συγκροτούνται από την αρμόδια για την αδειοδότηση των εν λόγω μονάδων Διεύθυνση Ανάπτυξης της τοπικής Περιφερειακής Ενότητας, στα οποία συμμετέχουν και επιθεωρητές από Περιφερειακές Υπηρεσίες Επιθεώρησης ΑΥΕ του ΣΕΠΕ.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, ο έλεγχος εφαρμογής των σχετικών ρυθμίσεων και ασφαλούς λειτουργίας κάθε επιχείρησης διαπιστώνεται με τη διενέργεια σχετικών επιθεωρήσεων, την ευθύνη οργάνωσης και υλοποίησης των οποίων, καθώς και τήρησης των σχετικών στοιχείων έχει, με βάση το άρθρο 9 της ανωτέρω κ.υ.α., η αρμόδια Αδειοδοτούσα Αρχή.

Επίσης, ο εν γένει έλεγχος των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία διενεργείται από τους αρμόδιους επιθεωρητές υγείας και ασφάλειας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) οι οποίοι μπορούν να διενεργούν ελέγχους και εκτός του προαναφερόμενου πλαισίου σύστασης επιτροπών από την Αδειοδοτούσα Αρχή.

Τέλος, σημειώνεται ότι για την ενίσχυση των πολιτικών για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία στη χώρα μας, σε εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό στρατηγικό πλαίσιο για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία 2021-2027, εκπονείται αντίστοιχο σχέδιο Εθνικής Στρατηγικής, σύμφωνα και με τη σημαντική θεσμική παρέμβαση του ν.4808/2021 (Α' 101), με τον οποίο θεσπίστηκε για πρώτη φορά μέσω της κύρωσης της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 187 «Για το πλαίσιο Προώθησης της Ασφάλειας και της Υγείας στην Εργασία» η υποχρέωση για υιοθέτηση εθνικής πολιτικής, εθνικού συστήματος και εθνικού προγράμματος για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων έτσι ώστε να υπάρξει αποδοτική μετάβαση σε μια συνεκτική δέσμη κεντρικών στόχων και επιχειρησιακών δράσεων που θα περιλαμβάνονται στην νέα Εθνική Στρατηγική ΥΑΕ 2021-2027.

Β. Ως προς το αναφερόμενο στη σχετική Ερώτηση/ΑΚΕ εργατικό δυστύχημα, σημειώνεται ότι αυτό συνέβη την 21η/3/2002 στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΚΡΗΚΤΙΚΩΝ (ΕΛΤΕΚ)», η οποία βρίσκεται στη γεωγραφική θέση «Μπαίρια ή Μαυρίκια» /Δ.Δ. Αγαλαίων /Δ. Γρεβενών / Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω επιχείρηση υπάγεται στις διατάξεις της προαναφερθείσας 172058/17-2-2016 κ.υ.α. (SEVESO III), στην ανώτερη βαθμίδα, ενώ αρχή αδειοδότησής της είναι η Δ/ση Ανάπτυξης Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών (Τμήμα χορήγησης αδειών ανάπτυξης, ενέργειας και φυσικών πόρων).

Πάντως, την επομένη της γνωστοποίησης του ως άνω πολλαπλού δυστυχήματος όσο και στις 31/03/2022, κλιμάκιο του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (ΤΕΑΥΕ) Κοζάνης-Γρεβενών του ΣΕΠΕ μετέβη στον τόπο που αυτό έλαβε χώρα, στο πλαίσιο διενέργειας αυτοψίας

των συνθηκών και των αιτίων του. Με βάση τις πρώτες εκτιμήσεις, η έκρηξη στη μονάδα παραγωγής της εν λόγω επιχείρησης σημειώθηκε στο χώρο συσκευασίας-αποθήκευσης, ενώ οι τρεις εργαζόμενοι που βρήκαν ακαριαίο θάνατο ήταν ο υπεύθυνος παραγωγής και εμπορίας και παράλληλα συντάκτης της μελέτης ασφάλειας της εγκατάστασης, ο υπεύθυνος μηχανικός της εγκατάστασης και ένας εργαζόμενος με την ειδικότητα του συσκευαστή προϊόντων. Η έρευνα του συμβάντος από πλευράς ΣΕΠΕ είναι σε εξέλιξη παράλληλα με αυτές των συναρμοδίων αρχών, η δε σχετική έκθεση έρευνας μετά τη σύνταξη της θα διαβιβαστεί στην αρμόδια εισαγγελική αρχή των Γρεβενών και θα επέχει θέση μηνυτήριας αναφοράς για τις ελλείψεις σε μέτρα ασφάλειας και υγείας που θα τεκμηριωθούν.

Σημειώνεται ότι στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης ΕΛΤΕΚ ΕΠΕ στην Ιτέα Γρεβενών, είχαν διενεργηθεί ετήσιες επιθεωρήσεις σε εφαρμογή της οδηγίας SEVESO III στις 20/06/2018, στις 18/10/2019 και στις 16/10/2021, καθώς και έκτακτη επιθεώρηση από την αρμόδια Διεύθυνση Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών για την 05/04/2022. Κατά τις εν λόγω επιθεωρήσεις, οι συμμετέχοντες επιθεωρητές του ΤΕΑΥΕ Κοζάνης-Γρεβενών προέβησαν παράλληλα και σε ελέγχους των εγκαταστάσεων της επιχείρησης για θέματα δικής τους αρμοδιότητας, κατά τον πλέον πρόσφατο δε έλεγχο της 16^{ης}/10/2021 δεν είχαν διαπιστώσει παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία, ενώ είχαν επισημάνει την ανάγκη τήρησης των υγειονομικών κανόνων για την πρόληψη και τον περιορισμό της διασποράς του κορονοϊού SARS-CoV-2 στους χώρους της επιχείρησης.

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι κατά τη σχεδόν τετραετή περίοδο πριν το συμβάν δεν είχαν αναγγελθεί εργατικά ατυχήματα στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης ΕΛΤΕΚ ΕΠΕ στην Ιτέα Γρεβενών, ούτε είχαν υποβληθεί καταγγελίες στο ΣΕΠΕ για ζητήματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων της.

Γ. Ως προς με την εργασιακή σχέση των θανόντων και του τραυματία εργαζομένου στο ως άνω εργατικό δυστύχημα, σημειώνεται ότι μετά από έλεγχο που πραγματοποίησε στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ το αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Γρεβενών του ΣΕΠΕ, διαπίστωσε παράβαση τροποποίησης ωραρίου για τους θανόντες την ημερομηνία του συμβάντος και ως εκ τούτου εισηγήθηκε διοικητικό πρόστιμο ποσού ύψους 1.980,00 ευρώ.

Επίσης, η ως άνω Τοπική υπηρεσία του ΣΕΠΕ διενήργησε επιτόπιο έλεγχο και στις 05-04-2022 στην εν λόγω επιχείρηση, σε συνεργασία με το ΤΕΑΥΕ Κοζάνης-Γρεβενών και με αρμόδιους υπηρεσιακούς φορείς της Περιφερειακής Διεύθυνσης Γρεβενών, όπου δεν διαπιστώθηκαν παραβάσεις όσον αφορά το ωράριο εργασίας των τριών (3) εργαζομένων που βρέθηκαν στον χώρο κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Ο έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη για τα υπόλοιπα στοιχεία που ζητήθηκαν όπως των αμοιβών των εργαζομένων, των ατομικών συμβάσεων, του βιβλίου αδειών.

Επιπλέον, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Γρεβενών είχε επιβάλει στην επιχείρηση την 06-04-2021 διοικητική κύρωση χρηματικού ποσού 600,00 ευρώ για παράβαση τροποποίησης ωραρίου, κατόπιν διαβίβασης στην υπηρεσία εντύπου ελέγχου καθ' οδόν της υπηρεσίας Τ.Τ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΩΝ Π.Α.Θ.Ε. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ.

Τέλος, για την επιχείρηση «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΚΡΗΚΤΙΚΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ» και για τη χρονική περίοδο από 01/01/2015 μέχρι και σήμερα δεν έχει υποβληθεί έγγραφη ή προφορική καταγγελία, όπως επίσης δεν έχει υποβληθεί αίτημα διενέργειας εργατικής διαφοράς στην Τοπική υπηρεσία του ΣΕΠΕ.

Δ. Αναφορικά με τα μέτρα στήριξης των οικογενειών των τριών θυμάτων της έκρηξης, αναφέρεται ότι σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 31 του ν.4387/2016, όπως ισχύει, σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα, τα μέλη της οικογένειάς του δικαιούνται σύνταξη λόγω του θανάτου σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και ανεξαρτήτως του χρόνου ασφάλισής του.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν.4387/2016, όπως ισχύει, δικαιούνται σύνταξη τα παρακάτω μέλη της οικογένειάς του:

α. Ο επιζών σύζυγος, με την προϋπόθεση ο έγγαμος βίος να έχει διαρκέσει τρία (3) έτη. Ο ανωτέρω χρόνος διάρκειας εγγάμου βίου δεν απαιτείται εάν ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας.

β. Τα νόμιμα τέκνα, τα νομιμοποιηθέντα, τα αναγνωρισθέντα, τα υιοθετηθέντα και όσα εξομοιώνονται με αυτά με τη προϋπόθεση ότι είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας τους ή κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου να είναι άγαμα και ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητα τους επήλθε πριν από την συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη εξακολουθεί να καταβάλλεται και μετά τη συμπλήρωση του 24ου έτους.

γ. Ο διαζευγμένος σύζυγος εφόσον πληρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: ο πρώην σύζυγος να κατέβαλλε σε αυτόν ή να υποχρεούτο να του καταβάλλει διατροφή, να είχε συμπληρώσει δέκα (10) έτη έγγαμου βίου, το διαζύγιο να μην οφείλεται σε ισχυρό κλονισμό υπαιτιότητας του αιτούντος την αίτηση, να μην έχει τελεστεί άλλος γάμος και τέλος, το μέσο μηνιαίο ατομικό φορολογητέο εισόδημά του να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερήλικων που καταβάλλεται από τον τ. ΟΓΑ.

Επισημαίνεται ότι προκειμένου για την αυξημένη συνταξιοδοτική προστασία των μελών οικογένειας θανόντος λόγω εργατικού ατυχήματος και ανεξάρτητα από το χρόνο επέλευσης του θανάτου (πριν ή μετά την 13.5.2016 -έναρξη ισχύος του ν.4387/26- έχει γίνει δεκτό με το ΑΠ Φ80000/12148/273/2018 έγγραφο της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου μας ότι εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις των διατάξεων του άρθρου 31 του ν.4387/2016 περί ελάχιστης προστασίας των δικαιούχων, επειδή η σύνταξη λόγω θανάτου θα υπολογιστεί εκ νέου σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4387/2016. Εφαρμόζεται δηλαδή η παρ.2 του άρθρου 31 σύμφωνα με την οποία σε καμιά περίπτωση το ποσό της σύνταξης που επιμερίζεται μεταξύ των προσώπων που δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12, δε μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στο διπλάσιο της εθνικής σύνταξης για 20 έτη ασφάλισης, ήτοι των 768 ευρώ.

Ε. Όσον αφορά τέλος την αίτηση κατάθεσης των πορισμάτων και αποφάσεων που έχουν εκδοθεί από τους αρμόδιους ελεγκτικούς μηχανισμούς του ΣΕΠΕ, σας γνωρίζουμε ότι αυτή προσκρούει στις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως τις έχει ερμηνεύσει το οικείο Τμήμα Νομικής Υποστήριξης του Σώματος, το οποίο έχει εισηγηθεί αρνητικά σε παρόμοιες περιπτώσεις κοινοβουλευτικών ερωτημάτων. Συγκεκριμένα, τα πορίσματα των δελτία ελέγχου που επιδόθηκαν στην επιχείρηση ΕΛΤΕΚ ΕΠΕ μετά το συμβάν και σε προγενέστερο χρόνο, όπως και η έκθεση έρευνας που θα συνταχθεί, αποτελούν διοικητικά έγγραφα που χορηγούνται στους έχοντες εύλογο ενδιαφέρον όπως η εν λόγω έννοια έχει εξειδικευτεί με την αρ. 1214/2000 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, πράγμα που δεν συντρέχει στην προκειμένη περίπτωση. Επιπλέον, η μη κατάθεση των εκθέσεων έρευνας θεμελιώνεται στο ότι οι εκθέσεις, πέραν του ότι αποτελούν στοιχεία φακέλων δικογραφίας για δικαστικές διαδικασίες σε εξέλιξη, κατά κανόνα περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των θυμάτων εργαζομένων, ή/και απόρρητα επιχειρησιακά δεδομένα, π.χ. ευαίσθητες πληροφορίες για την παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων, ενώ οι επιθεωρητές του ΣΕΠΕ, σύμφωνα με την κείμενη εργατική νομοθεσία, δεσμεύονται νομικά για την

τήρηση του απορρήτου των πληροφοριών και των στοιχείων που περιέχονται σε γνώση τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Για τα λοιπά θέματα που τίγονται στη σχετική Ερώτηση/ΑΚΕ, αρμόδια να σας ενημερώσουν είναι τα συνεργεζόμενα Υπουργεία καθώς και το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στο οποίο κοινοποιείται το παρόν έγγραφο.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Κ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ